

FIȘA DISCIPLINEI

Patrologie și literatură post-patristică II

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Patrologie și literatură post-patristică II			Codul disciplinei	OLR8882
2.2. Titularul activităților de curs	Pr. conf. univ. dr. Adrian-Aurel Podaru adrian.podaru@ubbcluj.ro				
2.3. Titularul activităților de seminar	Pr. conf. univ. dr. Adrian-Aurel Podaru adrian.podaru@ubbcluj.ro				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E
				2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					3
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					11
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	- Introducere în studiul literaturii patristice - Biserica în epoca primară
4.2. de competențe	- Informații fundamentale despre istoria Bisericii în epoca primară. - Cunoașterea și capacitatea de a aplicare a principiilor de lectură și interpretare a unui text patristic.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	- Prezența minim 50%, cu materiale didactice specifice, indicate de profesor; - Telefoanele mobile se țin închise pe durata cursului;
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Citirea textelor pe care le indică profesorul pentru orele de seminar

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic - Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor sacre (expunere verbală și scrisă) - Enunțarea corectă a doctrinei cultului/Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii - Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale - Analiza și interpretarea datelor, privind, istoria cultului/Bisericii și istoria religiilor - Săvârșirea ritualurilor cultice
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierahice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Să introducă studentul în sfera cunoașterii vieții, operei și contribuției doctrinare a figurilor majore ale literaturii patristice din perioada Bisericii primare.
7.2 Obiectivele specifice	Să familiarizeze studentul cu textul patristic și cu normele elementare de lectură și interpretare a lui. Să însușească noțiunile teologice fundamentale ce se regăsesc în scrierile patristice. Să înțeleagă contextul elaborării acestor scrieri. Să conștientizeze consecințele eclesiologice și doctrinare ale operelor Sfinților Părinți și ale scriitorilor bisericești și a actualității lor pentru viața și misiunea Bisericii în lumea contemporană. Să dezvolte capacități de realizare și conducere a unui dialog interconfesional, ecumenic și interreligios.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
----------	-------------------	------------

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

<i>Secolul așa-numit „de aur” al literaturii patristice (sec. IV):</i> reprezentanți, caracteristici ale teologiei și literaturii patristice din această perioadă	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
<i>Sfântul Atanasie cel Mare:</i> viața, opera, încadrarea sa în școala alexandrină, contribuția sa teologică în lupta împotriva arianismului	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
<i>Părinții Capadocieni:</i> reprezentanți, caracteristici, contribuție teologică	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	1 prelegere
<i>Sfântul Vasile cel Mare:</i> viața, opera, teologia, contribuția sa teologică și importanța sa în politica ecleziastică	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
<i>Sfântul Grigorie Teologul:</i> viața, opera, teologia, contribuția sa teologică, cu referire specială la <i>Cele cinci cuvântări teologice</i>	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
<i>Sfântul Grigorie de Nyssa:</i> viața, opera, teologia, contribuția sa teologică, teologia mistică	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
<i>Sf. Ioan Gură de Aur:</i> viața, opera, încadrarea sa în școala antiohiană, contribuția sa teologică	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri
<i>Sf. Chiril al Alexandriei:</i> viața, opera, lupta împotriva nestorianismului, contribuția sa la hristologie	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 prelegeri

Bibliografie

I. Bibliografia obligatorie:

- Pr. prof. dr. Ioan G. Coman, *Patrologie*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române (EIBMBOR), București, 1956; Sfânta Mănăstire Dervent, 1999
- Idem, *Patrologie*, vol. I, II, III, EIBMBOR, București, 1984, 1985, 1988
- Prof. dr. Stylianos Papadopoulos, *Patrologie*, vol. II/1 și 2, traducere de lect. dr. Adrian Marinescu, Editura Bizantină, București, 2009, 2013
- Arhid. prof. dr. Constantin Voicu, *Patrologie*, vol. 1-3, Editura Basilica, București, 2009-2010
- Remus Rus, *Dicționar enciclopedic de literatură creștină din primul mileniu*, Editura Lidia, București, 2003
- Claudio Moreschini, Enrico Norelli, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine*, vol. I, II/1, II/2, Editura Polirom, Iași, 2001, 2004, 2004
- Hans von Campenhausen, *Părinții greci ai Bisericii*, Editura Humanitas, București, 2005
- Idem, *Părinții latini ai Bisericii*, vol. I și II, Editura Humanitas, București, 2005
- Claudio Moreschini, *Istoria filosofiei patristice*, Editura Polirom, Iași, 2009.

II. Bibliografie opțională:

- Sfântul Atanasie cel Mare, *Scrieri I și II*, traducere, introducere și note de pr. prof. Dumitru Stăniloae, PSB 15 și 16, EIBMBOR, 1987, 1988
- Sfântul Chiril al Alexandriei, *Scrieri I-IV*, PSB 38-41, EIBMBOR, București, 1991, 1992, 1994, 2000

- Sfântul Chiril al Alexandriei, Zece cărți împotriva lui Iulian Apostatul, Editura Anastasia, 2000
- Sfântul Vasile cel Mare, Scrieri I-III, PSB 17, 18 și 12, EIBMBOR, București, 1986, 1989, 1988
- Sf. Grigorie de Nazianz, *Cuvântări teologice (Cinci cuvântări despre Dumnezeu)*, Ed. Herald, București, 2008.
- Sf. Grigorie de Nazianz, *Cele cinci cuvântări teologice*, Ed. Anastasia, București, 1993.
- Sfântul Grigorie de Nyssa, Scrieri I-II, PSB 29, 30, EIBMBOR, București, 1982, 1998
- Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la facere (I), traducere, introducere, indici și note de Pr. D. Fecioru, EIBMBOR, 1987
- Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la facere (II), traducere, introducere, indici și note de Pr. D. Fecioru, EIBMBOR, 1989
- Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii la Matei, traducere, introducere, indici și note de Pr. D
- Jaroslav Pelikan, *Tradiția creștină, o istorie a dezvoltării doctrinei*, vol. I, vol. II, vol. III, vol. IV, vol. V, Editura Polirom, Iași, 2004, 2005, 2006, 2006, 2008
- Jonathan Hill, *Istoria gândirii creștine*, Editura Casa Cărții, Oradea, 2007
- Ioan G. Coman, *Probleme de filosofie și literatură patristică*, EIMBOR, București, 1995
- Frances Young, Lewis Ayres, Andrew Louth, *The Cambridge History of Early Christian Literature*, Cambridge University Press, 2004
- Patrick J. Hamell, *Handbook of Patrology*, Alba House, New-York, 5th edition, 1991
- Johannes Quasten, *Patrology*, vol. I, II, III, IV, Christian Clasic Ave Maria Press, Notre Dame, IN, f.a.
- Joseph Tixeront, *A Handbook of Patrology*, translated by S.A. Raemers, Kessinger Publishing's Legacy Reprints, f.a.
- Otto Bardehewer, *Patrology*, translated by Thomas J. Shahan, Freiburg im Breisgau & St. Louis, Mo., 1908
- Nicolae Corneanu, *Patristica Mirabila, pagini din literatura primelor veacuri creștine*, ediția a II-a revăzută, Editura Polirom, Iași, 2001
- John A. McGuckin, *Sf. Grigorie de Nazianz. O biografie intelectuală*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2013.
- Jean Bernardi, *Grigorie din Nazianz. Teologul și epoca sa*, Ed. Deisis, Sibiu, 2002.
- David M. Gwynn, *The Eusebians. The Polemic of Athanasius of Alexandria and the Construction of the „Arian Controversy”*, Oxford University Press, 2007.
- Timothy D. Barnes, *Athanasius and Constantius. Theology and Politics in the Constantinian Empire*, Harvard University Press, London, 2001.
- Khaled Anatolius, *Athanasius. The coherence of his thought*, Routledge, London and New York, 2005.
- John McGuckin, *St. Cyril of Alexandria. The Christological Controversy. Its History, Theology and Texts*, Brill, 1994.
- Norman Russell, *Cyril of Alexandria*, Routledge, London and New York, 2000.
- Hans van Loon, *The Dyophysite Christology of Cyril of Alexandria*, Brill, Leiden-Boston, 2009.
- Brian E. Daley, S.J., *Gregory of Nazianzus*, Routledge, 2006.
- Morwenna Ludlow, *Gregory of Nyssa, ancient and postmodern*, Oxford University Press, 2007.
- Anthony Meredith S.J., *Gregory of Nyssa*, Routledge, London and New York, 1999.
- Giulio Maspero, *Trinity and Man. Gregory of Nyssa's Ad Ablabium*, Brill, Leiden-Boston, 2007.
- Lucian Turcescu, *The concept of Divine Persons in St. Gregory of Nyssa's Works*, PhD Thesis, Toronto, 1999.

- Nicu Dumitrașcu, *Basil the Great: Faith, Mission and Diplomacy in the shaping of Christian Doctrine*, Routledge, London and New York, 2018.
- Philip Rousseau, *Basil of Caesarea*, University of California Press, 1998.
- J.N.D. Kelly, *Golden Mouth. The Story of John Chrysostom – Ascetic, Preacher, Bishop*, Cornell University Press, 1995.

J.H.W.G. Liebeschuetz, *Ambrose and John Chrysostom. Clerics between Desert and Empire*, Oxford University Press, 2011.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
<i>Seminarul va aprofunda temele de la curs, aplecându-ne asupra textelor Părinților discutați în acest semestru, încercând să abordăm în limba originală (greacă sau latină) pasajele importante.</i>	Proiectarea de texte în limba originală, citirea, analizarea și comentarea lor	Seminarul ajută și la exersarea limbilor clasice (greacă și latină), pe care studenții le au în planul de învățământ.
Bibliografie		
Idem ca la curs		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Capabilitatea situării în timp și spațiu a principalilor Părinți ai Bisericii.	EXAMEN condiționat de: ➤ Prezențe la curs; ➤ predarea portofoliului de seminar.	75%
	Cunoașterea vieții, operelor celor mai importante și a contribuției teologice specifice fiecărui autor.		
	Demonstrarea competențelor reale de actualizare a mesajului patristic în vederea transmiterii lui înspre contemporani.		

10.5 Seminar/laborator	Înțelegerea și însușirea problematicei tratate la curs și seminar.	Prezentarea unui portofoliu care va conține lucrare de seminar, fișe de lucru, etc.	25%
	Capacitatea de a integra într-un discurs interpretativ propriu temele teologice discutate.		
	Respectarea standardelor pentru lucrările cu caracter științific, coerența în abordarea tematică, atingerea unui nivel al gândirii și al exprimării sintetice.		
10.6 Standard minim de performanță			
• Să demonstreze capacitatea situării în timp și spațiu a principalilor Părinți ai Bisericii. • Să cunoască viața, operele cele mai importante și contribuția teologică specifică fiecărui autor.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:
03.04.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".